

9745

Bibl. Jag

III

1
Sms B7. 250/65

9645

Samuel Smith

Laska Hirsinger

for

Pamiętnik sp. Jacheta Ksieżarskiego senatora Królestwa Pruskiego
przepisany Opis mego życia BJ z orginalu w posiadaniu
famili lego 2

Urodziłem się dnia 19. Sierpnia 1800 w przedmieściu
Patrosi, Kwiecieńca przy Brachowie. — Rodzicami moji-
mi byli Wojciech Ksieżarski i Agnieszka z Tarnowskich
matka. Pochodzenie mego ojca jest niewiadome, według
opowiadania matki, miałby z Łatpna pruskiego;
brudnił się zabywaniem lasów i gładzeniem
drewna rębne do Brachowa, co było nawet prowadem
do zaprowadzenia się z matką, zamieszkał nad Wisłą
w Patrosi-Kwiecieńcu, wówczas jurisdikcyę powiatową
miejscu Dybrowskim, następnie samemu Browarowi
gubernialnego, bezbożnie i do wniesia, z nim
w służbę matki i siostry.

Z propyszych rodzin z Brachowa nas było 3.
braci to jest: Mikołaj najstarszy, który pierw-
szemu pryncypałowi austriackich w 1808-
emigrował do Francji, służył najprzód w legionach
polskich, potem w gwardyi cesarskiej w Wiedniu
w randze porucznika — Po traktacie wiedeńskim 1815
wypędzony z wojaka udał się do służby cywilnej rządowej
i był buchmistrem miasteczka (którego nazwiska nie przy-
pomniams sobie) aż do czasu rewolucyi warszawskiej 1830, Pa-
rodozwał się do Legii nadwieskiej. Ostatni raz pisat domni-
w roku 1831. z Staszowa gdzie stał kapłanem, bez odległości
żadnej o nim wiadomości, ani latowej odin-
nych wojakowych otrzymanie niemożem, zdaje się zatem że
ostatnie chwile poświęcenia swego dla Ojczyzny zakończył
Rudy Legii nadwieskiej parol w województwie Brachow-
skim, przez chorążego rzymskiego Rudygera już przegrany, wst-
szany przez Parliamentską prezydentem przez Wisłę do Galicji,
w Włocławku walczył potężnie — ratował się musiał.

Drugi brat Wojciech, młodszy od brata, ukończył w
Brachowskim, poszedł w wojsko służby rządowej, najprzód
już nie dawno przed austriackiego, porównanej apłikacji
był adiunktem przy gubernatorze miasta Brachowa, później
gdy w r. 1809, wojakami rzymskiej Kapłana, a mianowicie
chorążym polski pod dowództwem H. Poriatowskiego, zajął
Brachów, Podgórze i Włocławek, został aktualnym Brachow-
skiem, w charakterze którego był także w epokę owego
rządu dyktwa warszawskiego, aż do traktatu wiedeńskiego 1815
moce, którego miasto Brachów z powiatem Brachowskim
i części powiatu mińskiego za Prusami przepadła, walczył
systematycznie, wznawiając znowu. Po utworzeniu w r. 1816

Senatu Praskowskiego jako wtedy najwyższej wydanowej
w nowo utworzonej Prezydentury Polacy i zastępcy Dyrektora - ob-
wieszczył, że putnik do r. 1824. w którym pierwszy Praskowski
Sędzią Trybunału I Instancji obrany natę poradzie w r. 1829
zycie zakończył, porastając sobie żonę Elżbietę z Toronick
z którą, poroże w r. 1813 zawarł ślubny małżeński, i troje dzieci
to jest 2 synów Felixa i Henryka, i córkę, Elżbietę —

Porostatem najmłodszego Janka, którego zycie, ciężką pracę
i zmartwieżeniami przepłatało było, i tak w piątym roku promoin
moderem umarł ojciec, następnym wypadku, że objazdzając
Prasno zakupiony las, miał go tenże Pan, zwał zsiódła
i wleczony prokuratora i marnowactwami, tak był
prokurator, że zaledwie na gólarze do domu na furierze-
mie przywieziony, zycie zakończył, niematem więc ojciec,
jego pierwszot, niedołężność uroń maich stawo pustoty i zycie
jakiemi serce rodzicielskie dla dziecka swego jest napetnione,
zastatem więc sierotę, i byłym nim, pocatem znaczenie
gdyby miał matka która w uroń maich maierrenstwie teraż
miałaby swoje, z obowiązkami ojca byładłannie wnytkim
bo byłam matka. — Trudni utrzymywania dlamatki, nie były
dostateczne, bo apropr domu drewnianego na furierze-
mie więc nieproszato, cota matka o wytkowanie dzieci
musiała oddać się zatrudnieniom które by jej jako, Porosę
przynieść mogły, i tak wchodził w stady męra a opasnego,
Pruprowata dremna na Wiele, i tego zpraważanemie mają-
brami wyrabiała gonty naspraważ, z czego niejaki zysk
miałapieniężny, i odbitkarnie cyli takżamanem brasha-
mi opalić się mogła. — Dierżawata gruntu na furierze-
i takowe obsiewata, prozo była wstanie i sprizażnia
swoje zapatny i utrzymywanie na karmie Browy i
których rownie zamleko i smietankę odnowata Porosę-
cysto także jak jej się zdarzyło, zakupie z jakiego dworu
nabiał na ogat, takowy opsiowo odpraważata. — Kgot
potrozenie męny, było niedoproszardowzenia —

Poczętków cyrkarnia prisma nemymtemie w domu cypsa
odnego brata Wojciecha, cyru, od niejakiego Stobieskiego, stachieja
z Prus, który zpraważ wojen między Prusakami a Francją
emigrował do Praskowa, zastając pod rządami austriackim,
i zamieszkiwał w mojej matce, dlatego zalyta w pobliz-
Mankoru zwiarcieńskiego, w którym miał córkę z adomnie, a
pozmiej kszynie, i odeszł był porosjarni Mankornei utrzymywanie.

utrzymywany, Haragozas emigrował. i kryjem był stroniłem
tego niewiem, bo będąc na owym czasie, nie miałem na tem niemożem
główniej z tego niedochoditem, dosyć że nie powróci do swego kraju
nie dojechał i w naszym domu zakończył życie. - W roku 1806
oddany byłtem do rąk normalnych niemieckich w Krakowie
których podówczas był dyrektorem mijał Borski, otwierając bardzo
na swoim miejscu i prosiąc, podmin to ukończym 3 pierwsz
klasy i zowiec moim powołanie doświadczenia postępy w języku
niemieckim probierem. Po ustanowieniu regu kłótni w Warszawie
stiego w r. 1809. choditem do szkoły Deparlamenckiej Krakowskiej
w której do roku 1818, ukończyłem C. klasę i zaważam na
filozofia, której rok jeden studiowałem. W r. 1819 ukończyłem
wydanie praw w uniwersytecie a następnie otrzymaniem stopień
magistra obajga prawa - Zostanem także examina nadobłora
prawna lecz niotrzymaniem patentu dlatego że moje wyszere
zatrudnienia nie dozwalały mi czasu do zrobienia wypraw
i dopracowania publicznej oprawy. Wyprowadziłem do rąk
szeregów w ostatnich latach, postępowanie było dalsze i zowiec
miałem trudności. Najbardziej miewałem moje zarogatkami
natwierzeniu było odległe od miasta, drugi kamiennej nie było
na wiosnę prosto i prosiem, agramne było, były dalsze trudne
do przebycia, szeregów w tenorach jak mawiam dopiero 7. 8. lub
9. lat. Zyskiem dalsze było, jeżeli sturze matki mojej rta
za interesami do miasta, to mnie albo napływ wzięta, albo
w których premii, ale wadło u to trafiło, tym bardziej
jeżeli dworacy niedzieln tam i napowrót chodzie musiałem
najczęściej wjeżdżać w tobie, i kamiennej przebywałem.
Senny, które użawre na tem kamiennej i bossem nogami
a zbutami wogach podchoditem pod miasto i tem dopiero
probowyć obajga, obumatem u i przedtem dalej - lecz niemożem
być wspanej, bo jakże trudno nowych butów niemożem i
niemożem - zidieratem było stare probauias, które zelyty
zaproszone dalsze, szysliwii sobie zaważem zastawaty w tobie
i było roboty mi kłopot że niemożem z mowatem wycię
gac i miewe, do tego uś gnie rohatuie niemożem i napowrót
niemożem ranozi - uypadki to dużo mnie porostowały
ptawie.

Półwiec myśle było prozorem moim, pod tem względem że
proważyłem mniej uwzględnienia mego do rąk niemożem emi
jednego kłótni, które użawre albo w językach albo w innych
nieumownych przedmiotach pomagać. Sam użawre musiałem miewe
i sam trudności probonywać, lecz jakkolwiek dlatego niemożem
tem nigdy w postępkach eminunij, zyskałem jednak na tym
że wstanie moim szysliwii przedzi nabraty wprawy do samost-
nego myślenia, rozważania i zidierania omeizach, jak nabierają
w których które pmoć i utabwiania nannycielów wzbogacają
pamięć wielosię nauki i wiadomości, jednak samodzielnosci
ducha jest usposoba i niemożem potrzeba czasu i wstanie
prawkowego życia roztowarytowie, a użawre użawre zproch chaosu

napchanym wężowemu, nurek my dobył. — W ciągu moich nauk chore-
watem także w 10 i mego życia na saliter, skutkiem wyprowa-
dzenia którego przedobrotów — dostatem jeby czarstwie i to przed
probiś miewatem, co mi wiele w naukach roboto przeszkodzi.

10 r. 1813 byłem w wielkiej katastrofie nadmierzającego wylewu
Wisły — po dwóch tygodniowym Deszczu, tak nagle i nysako wezbra-
ły wody Wisły z wonocy z dnia 26 na 27 sierpnia, wezły do mi-
krania naszego narkwiercenia, ratując się, wysiedliśmy u na-
następcy, lecz kiedy kruszynie wody i tem naszały dosięgać,
i dach xalewał, umawialiśmy się już zargubionych, sięgając
że na podwórzu było drzewo, z którego mała gonty rabiać zaczęła
losimy powiązali sznurami, i naszym przywiązaniu do gruski
muru klatki, która jeszcze dołgi stoi w ogrodzie zwanym Bram-
dysa, przedmioty i trzynocy rostawialiśmy, mimogłębami je-
ani u okny przywołacie do wnytko xatato. — Okropne to było
potrzebie z jednej strony patrząc narabiate domy i ludzi wotych
których woda wirami swoim unosiła i tuż xatami pędziła
z drugiej strony strzelił mody i jeści konarzy góris ofiar —
Kas wnytkich naszym drzewie było orworo, to jest mała
ja gospodarz i strażnik, zbici w kruszynie ockiwaliśmy os-
karniej godziny. — Najmniejszy z nas był gospodarz i mogły
smatym, bo my byli wnysey godni a on u prosiat przynaj-
mniej fajka, lecz nie miał bytornin, obnyrat liście z gruski
i to palit. Dopiero 3 dnia, kiedy wody xalewały opadać przy-
płynął brat Wojciech naratunek i to ledwie i xawielke opsta-
te przeworników praniem, od strony spalonego mostu przez
Kania i powierzchn drzew owocowych ogrodu, naten pram
zabraliśmy się wnysey i tą samą drogą, xaptynęliśmy do mostu
do samego rynku przez wisłą ulicę pod dom naradiny
Skotnickiej. Tu była oclamnie znowu przybra scena jak
wysięgi i xajsi do brata ziby umiżnke wotychu bobytem bez
butów, lecz na wnytko jebsporob, i jagoznatarzem, abhawim
wody opadajce karkawoty prosobie muty, przez które wysiadły
z promu, kuba było pniehadie, ja też mając fajkę i nie xato-
watem, i wnoctem tam godu był mut najwistkry, że mi cate
nagi obwalał, a tak miłt niewiedziat czy mam buty czy nie
średtem to, pomatu i nogi niepodnositem wnytko, zely u
w naturalnych podcorwach fajka niepokazat, wnytko to nielito
potrubne, bo ile to wotwas było nadwiślanickich basakow
których buty do Baltyku przystynęły.

Co do zachowania się mego w stratach, takhame
niechwały u było przyzwarte, niebytem wzorem co
do nureki, bo jak wyżej nadmienitem inatem przeszkodzi
liorne, ale zprokajnie prowadzitem się, i nigdy xaruckwalistwo
lub magabumie niebytem Karany, rarkytko w stratach nie mee-
Piek dostatem 5 kresim od katechety Łalogi, z mej strony

nieumie bawiego doryci Turnie, a to uż baktato, pmyredza
w potrudni do domu na obiad, niekastatem ani matki bajerne
niepowisata z miasta ani konie baktiego cremby uż posilie miona
glodny chuatem donchaj uż obiadu i dalego spianstem uż o
kwadrans do rkhoty - usprawiedliwitem uż kateheie ale
niebaat mi wozny boga jaw wielu innych wten sam
sposob mywidto w pale - wypratit mi wije puzi trzeinek obia-
dowego, balata be balata ale adruzej strony byta mi ulga
bo nie użo zapromiatem ze mija adtem obiadu ale powrociamy
do domu namet kateheie jise mimaatem, bakt smutny
ten wypadek jist m. do dnis dnia w pamieci.

Wzrostem moji do rkhoty pomyrajze od r. 1806 do roku
1815 przypadto wlasnie w epoce najburzliwszych
wypadkow w Europie, to jist uż tych wojen i zapalcana
jednak mure powidnie napuchwate, wietnej mto:
dixy rkholnej z lupta swiodkiem co uż daito, jidnat baid-
nego wruchals wojennych i politycznych niebrata udratni
puknowata neub i kntatentau, dakego wi kudy potkaj 1815
pmywionym rostat, nowa organizacja uż krolestwo Polskie
miato wielu zdatnych ludzi a najwyzej z krolestwa, klotry
dake jidaze karmie pierwsze wydepiastuza. Jednak użo
w tychrony bkieb wypadkach dakego mialnie z khalna
krolestwa, to jist utrzymywanie starzy bezpiecienstwa
miasta keri to na baido krotki czas - w r. 1808. gwardya
narodowa krolewska opuszcza miasto i udala uż nasatog
do kamosia, mibito wije karmie bezpiecienstwa jidne
wai, majsta bawiem linijowe wyruvity jidne wpridye
wraz z armia franuska do Profys, - cety wije uż kas spad
na mtdnie rkholne, utrzymywalismy wartu wiatym
mieciu prokoleji z klotry wypadko ze kardy nar najedaz
kidyen musta ise nasturbe, kerpas to nieprospito i nie-
widto od nauki - W miedzie i wanie nekreacy miewalismy
nauki musty broni, - kumdurow miewalismy z adnych
cety, vanaka, kudyamy rli nasturbe byta karkardaz wsteg
bawmy nie bieskie i czerwonej napremnym rku pmyjta

W r. 1815 uż karykuty uż wazny kapolanskie a na
skutek traktatu wiedeniskiego kawatego w tymwre roku
miedzy dworami pranyjem w Europie, utworone
z kudy sigtwa warszawskiego, krolestwo Polskie koud-
kudyjne zpraddaniem gupod pranywanie kessara
wreckkapsy, krolewo zas rkhogiem do m. kwadrato
użo abijmujem, wnanu zas korpopolito wotne
niepodlegta i sisle neutralne pod protekcyja Austryjs
karys Profys - w klotry klotwie do klotystuiejs
pmykiz odwoynadanej, wtaida wykonalowa oddana
krotata senatowi z klotnem zpreresa i odwoynadu
senatorow, wtaida zas pranywawora i bkie reprezentantow
pmy gminy wybieranych -

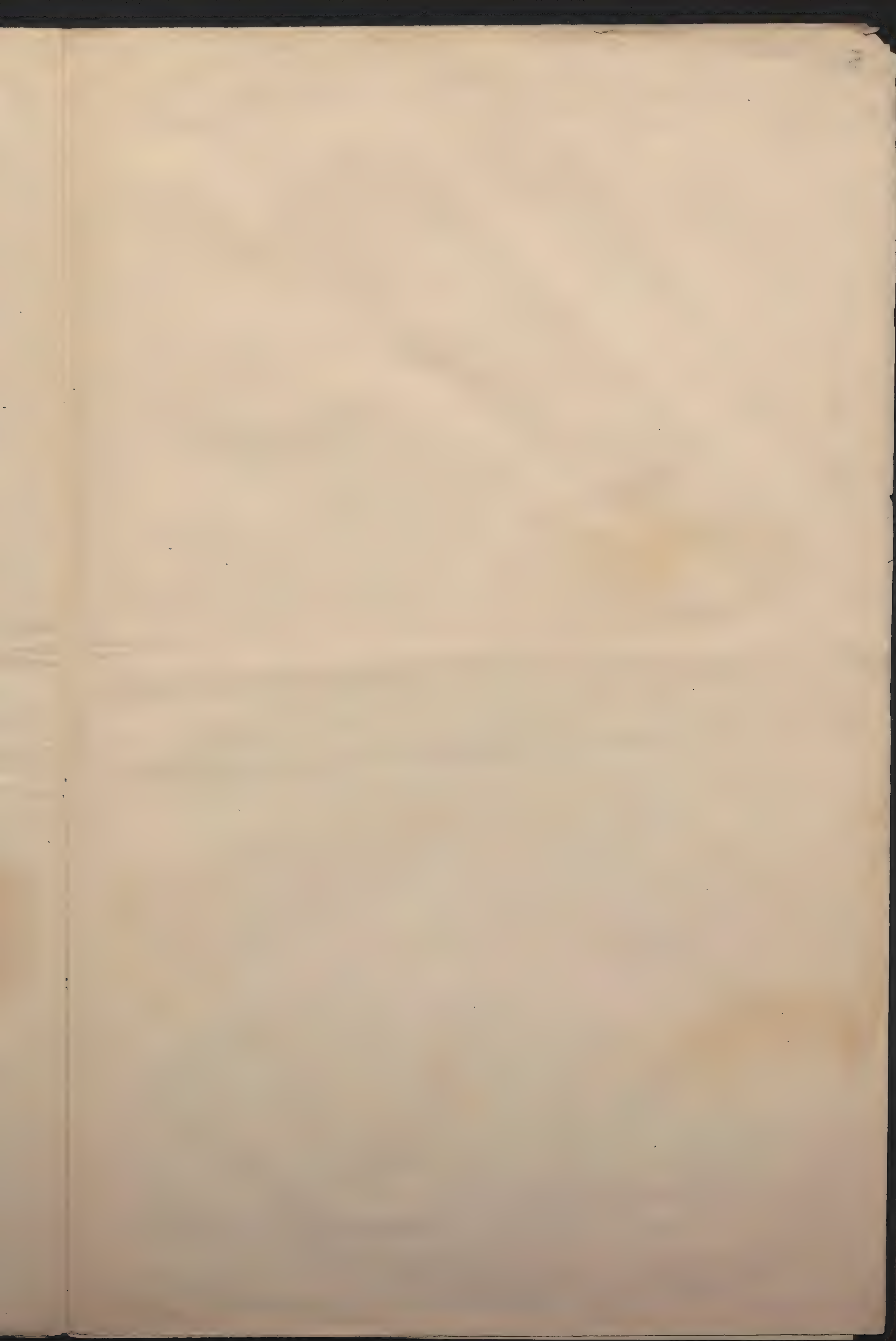
Rok 1816. był dla mnie najbolekliwszym, w sam dzień
wielkiego (zwartku) utraciłem matkę w 64. roku życia a mnie
opuścił i brodzi utrzymania się — Napromoc brata Wojciecha
nie mogłem zachować, bo ten na owoce strącając się
moją pensyją zaledwie żonę i dzieci utrzymał się mógł
sąsiadem z powodów niezorganizowanych być gminę
nowego rzędu Węgryprospolitej Krakowskiej, a wojtem
gminy powiatu miechowskiej był. miłajki Koryntowski
ostawiał prośbę aby trudniący się dotąd jedynie dzieła-
waniem pomniejszych żołtwarów, miał o urzędowaniu
najmniejszego wyobrażenia. Ten dowiedziawszy się o mnie
i mojem położeniu które było tak przytłoczone, że nie mógł
być się wyrwać od śmierci matki samemu był i
ziemiakami jadowymi i to ztąd zsiadał mego
Korotowskiego zywitem i, i natych obchodzie
swiętym, S. wulthanoene, wzięt mnie do swojej
Kamellany do prania. Zostawiając mniego praca
Kwartat, byłtem mu wyci naradę, a wzięty zamego
uchodzie, jedynie dlatego, że piszę dawniej a nawet dawno
praca was wahała to przybrać w Kamellany to w innych
dyktamentach. A zawiadanie sobie kilka ztąd nautry-
manie, a pięknie powodował się ztem: propolskim i pro-
miech, wyci od niego byłtem obnażającym zmanipulacji
i dyktament, ztąd, — Chciał mnie on ztąd zatrzymać.
pryrobę, ale to było niepodobne, byłtem byłt ^{jak mowa} jedynym
jedynym ztąd straszy, a ubranie ztąd mnie mogłem
mi mi miptant, i nie byłt wstanie, brat byłt 1.200 złp. na
potrzeby Kamellanyjne do wojcia pensyi niebrali byłt
honorowo ztąd, Treba więc było mnie i bardzo ^{praca} ztąd
papier obiecał i ztąd namim, nieobie, ztąd godziło
mnie ztąd, a ożegziano wyci ztąd ztąd ^{praca} ztąd
nautrymanie i ztąd ztąd —

Od S. Jana S. S. dostatem i do Modlnicy do obaw ztąd
Kamellanyjnych wojtowskich bo dziecie tej wasi byłt
wyci gminy modlnickiej ale sam mato miał wstę-
dów wythonywania. Ztąd mato przytęcone pensyi
złp. 300 wstę i stot, ale ztąd ztąd pomagania ztąd
w gospodarstwie oile ztąd potrzeba. Wyjazd mój ztąd
zstąd Modlnicy byłt bardzo smutny bo mi się zdawało
że walczy kraj uduję i, i ztąd ani wyci ani pracy
spodiewać się nie moge, jednatko ztąd trucha było i ztąd
Kamellany chleba ztąd ztąd ztąd. Nie
mato ztąd i ztąd ztąd a ztąd ztąd ztąd
i ztąd ztąd, lez to było to było — ztąd ztąd
zstąd ztąd ztąd, i mój ztąd ztąd ztąd

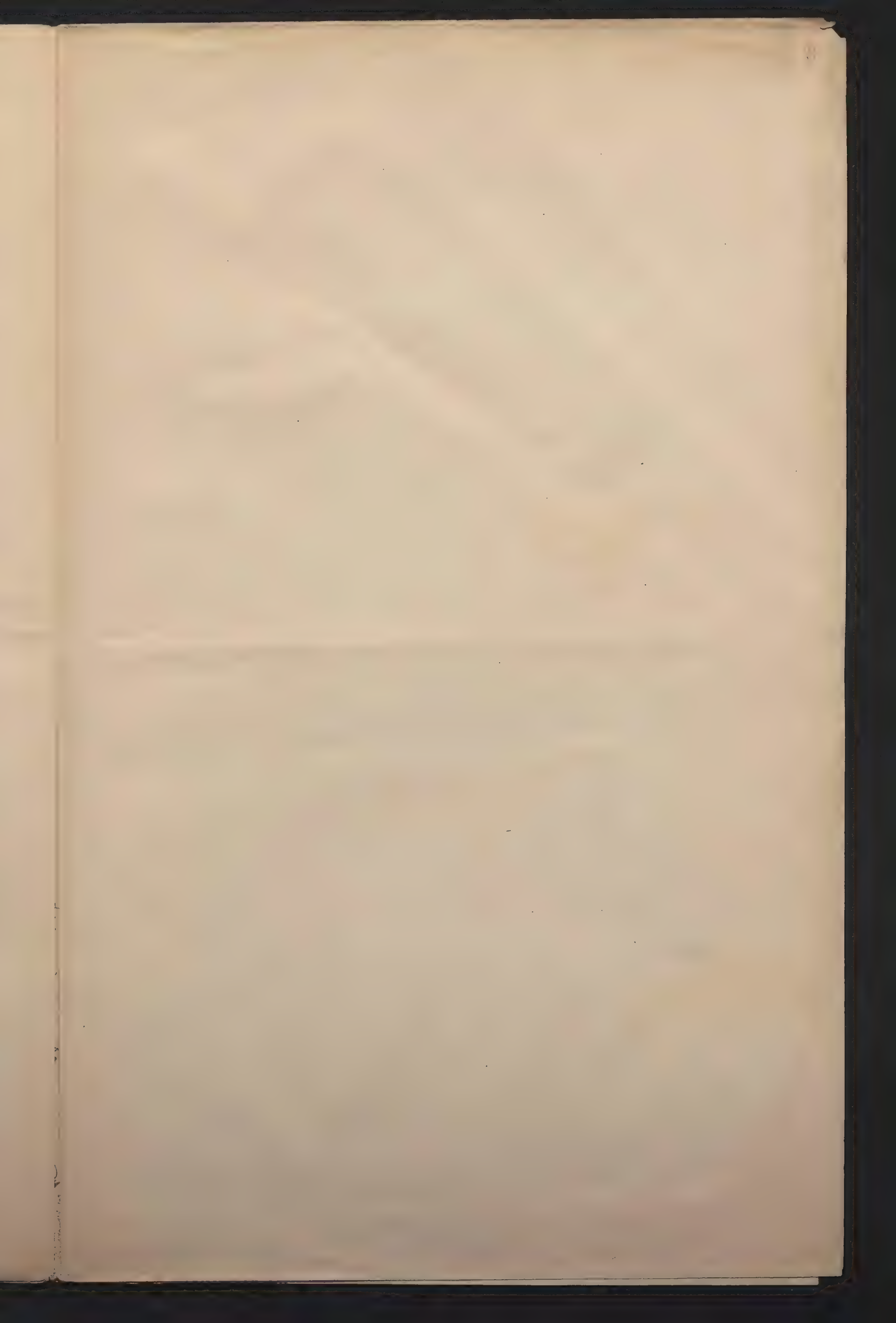
[illegible]

by-
rs
at
any
city
of
to
no
house
f-
nun
cano-
tugo
ow,
no-
codm-
ller-
Prud-
galy
my-
into-
lu
tem
cyob
gi-
in
do
rds
wt-
nes
thi-
my
tem
hi

400

JACEK KSIĘŻARSKI

Senator b. Rpltej Krakowskiej, Dyrektor b. Rady administracyjnej i Kawaler orderów.

Przeżywszy lat 62 opatrzony śś. Sakramentami dnia
7. lutego 1862 r. przeniósł się do wieczności.

Pozostała rodzina zaprasza Przyjaciół i pobożną Publiczność na wyprowadzenie z domu zwłok dnia
10 lutego b. r. o godzinie 8 z rana do kościoła Śgo Krzyża na **Żałobne Nabożeń-
stwo** a następnie odprowadzenie na miejsce wiecznego spoczynku.

JACKE KSTEXABSKI

Section of Public Administration, Department of Public Administration, University of Wisconsin

Presented at the 62nd Annual Meeting of the American Political Science Association, Chicago, 1962

Presented at the 62nd Annual Meeting of the American Political Science Association, Chicago, 1962

